

Zaključci

13. okruglog stola za školske knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva „Proaktivno djelovanje školskih knjižnica“

7. listopada 2022.

1. Na sjednici održanoj 30. prosinca 2020. godine Vlada Republike Hrvatske podržala je prijedlog Ministarstva kulture i medija da se 2021. godinu proglasi **Godinom čitanja**. Realizacija je to akcijskog plana Nacionalne strategije poticanja čitanja koju je Vlada usvojila 2017. godine. Strategija pridonosi razvoju kulture čitanja i omogućava što većem dijelu društva čitanje sa zadovoljstvom i razumijevanjem.
2. U Godini čitanja javnosti je pružena prilika da se senzibilizira za brojne programe, projekte, promocije i kampanje poticanja čitanja koji se provode **u školskim knjižnicama**.
3. Školski su knjižničari Godinu čitanja uspješno iskoristili jer su osmislili i proveli mnoge inovativne aktivnosti kojima su izašli iz okvira vlastitih knjižnica i školske sredine. Uspjeli su probuditi interes za knjigu i usmjeriti pažnju na važnost i dobrobit čitanja ne samo kod svojih učenika već i u širem krugu potencijalnih korisnika, u obitelji i lokalnoj zajednici.
4. Za stručne suradnike knjižničare to je bila **zakašnjela informacija**, jer školski knjižničari svoj rad planiraju i programiraju prije početka nastavne godine. Odluka o Godini čitanja poprilično je kasnila, ali unatoč i usprkos tome, školski su je knjižničari kvalitetno obilježili. To je još jedan dokaz nasušne potrebe da školski knjižničari RH za svoj odgojno-obrazovni rad s učenicima imaju propisan **kurikulum školske knjižnice**. Usporedbe radi, na inicijativu savjetnice za školsko knjižničarstvo u Zavodu za školstvo Republike Slovenije nadležno je Ministarstvo ozakonilo kurikulum pod nazivom Knjižnično

informatijsko znanje (KIZ) koji se provodi u osnovnim i srednjim školama. Nastavno područje Školsko knjižničarstvo bavi se knjižnično-informatijskom i medijskom pismenošću te poticanjem čitanja, a provode ga stručni suradnici knjižničari.

5. Prema izvješću više savjetnice u AZOO Adele Granić školski su knjižničari u Godini čitanja proveli preko respektabilnih 3 tisuće aktivnosti i to bez dodatnih financijskih sredstava.

6. Iskustva iz susjedne nam Slovenije, kao i komentari na održani skup ukazuju na potrebu osnivanja **Javne agencije za knjigu** ili vraćanja Uprave/Sektora za knjižničnu djelatnost unutar Ministarstva kulture i medija kao što je to nekad bilo, te zapošljavanja stručnjaka iz redova svih vrsta knjižnica, posebno školskih, u čijem bi djelokrugu rada bila upravo knjiga i sve vezano uz kulturu čitanja. MKM RH ima sljedeće uprave: Uprava za razvoj kulture i umjetnosti, Uprava za međunarodnu kulturnu suradnju i europske poslove, Uprava za zaštitu kulturne baštine, **Uprava za arhive, knjižnice i muzeje** Ravnateljica Uprave za arhive, knjižnice i muzeje, mr. sc. Anuška **Deranja Crnokić**, e-pošta: anuska.deranja-crnokic@min-kulture.hr Tajnica Uprave: Lidija Deverić, tel: 4866 408 faks: 4866 438, e-pošta: lidija.deveric@min-kulture.hr (**Sektor za arhivsku, knjižničnu i muzejsku djelatnost**, Načelnica Sektora: Jelena **Glavić-Perčin**, tel.: 01 4866 451, e-pošta: jelena.glavic-percin@min-kulture.hr Služba za arhivsku i knjižničnu djelatnost, Voditelj Služba za muzejsku djelatnost) i Uprava za medije i razvoj kulturnih i kreativnih industrija.

Vrlo pohvalan primjer projekta koji financira slovenska Javna agencija za knjigu je projekt **Rastem s knjigom** u kojem svaki učenik sedmog razreda OŠ i prvog razreda SŠ dobije na poklon knjigu s lektirnog popisa djela predviđenih za cjelovito čitanje.

7. Učenici imaju priliku upoznati pisce kroz književne susrete. Često u hrvatskim školama upravo učenici financiraju iste (kupnjom knjiga prilikom književnog susreta), što ne bi trebao biti slučaj. **Književne bi susrete u osnovnim i srednjim školama trebalo financirati MZO**, kao što MKM financira umjetnička gostovanja.

8. Školska knjižnica treba biti funkcionalna, prilagodljiva, raznolika i multifunkcionalna, privlačna i poticajna te opremljena na način da podržava suvremene načine učenja i poučavanja. **Opremanje školskih knjižnica treba postati sastavni dio strateške politike MZO.** Dubinsko učenje optimalno se postiže timskim organiziranjem nastave, promjenom nastavne prakse prema aktivnom učenju i multimodalnosti za što se stručni suradnici knjižničari sustavno usavršavaju te provode u praksu. Stručni suradnici knjižničari vode učenike k razumijevanju prilagodbe procesa učenja sveobuhvatnim pristupom kroz aktivno samoregulirano učenje u multimodalnome okruženju. Tako učenici stječu uvid u širok raspon digitalnih tehnologija te različite oblike i formate pismenosti 21. stoljeća. Stručni suradnik knjižničar u okviru knjižnično-informacijske i medijske pismenosti procjenjuje i primjenjuje načine i modele učenja sukladne digitalnom dobu te tako učenike sustavno potiče na čitanje.

9. **MZO i osnivači škola (Gradovi/Županije) trebaju dostatno i sustavno financirati nabavu knjižnične građe** do ispunjenja Standarda za školske knjižnice, čime bi se osiguralo jednako pravo na obrazovanje i pristup informacijama svakom učeniku i učitelju, odnosno nastavniku. Sredstva MZO su skromna, a nabava knjižne građe u većini škola ovisi o dobroj volji osnivača. U Zakonu o odgoju i obrazovanju (članak 143. NN68/18) navodi se kako osnivač osigurava i „sredstava za opremanje školskih knjižnica lektirom“. Zakonodavcu se predlaže uvođenje kaznenih odredbi za nepoštivanje zakonskih odredbi.